

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ludolphi, rectoris ecclesiae parochialis in Suchem, De
itinere terrae sanctae liber**

Ludolphus <Suchensis>

Stuttgart, 1851

XLIV. Damascus civitas

urn:nbn:de:hbz:466:1-9333

quæ nunc est destructa. Prope hoc mare est mons; in pede eius satiavit deus quinque milia hominum de quinque panibus et duobus piscibus, ut evangelium testatur. In capite huius maris versus aquilonem est altum et fortissimum castrum cum villa simul Iaphet vocatum ¹, quo temporibus meis Iudæus de partibus Westphaliæ cum uxore sua habitabat. Non longe ab hoc castro erat quondam pulchra civitas nomine Dan sita, sed nunc quasi deserta, et est terræ promissionis alter terminus. Nam extendit se terra promissionis a Dan usque Bersabee, de aquilone versus austrum, et continet in longitudine circa XXIV miliaria, et in latitudine a finibus Iericho in Ioppen de oriente in occidentem circa XI miliaria istius patriæ, ut audiavi a cursoribus Soldani et incolis valde fide dignis, qui etiam ipsam terram describebant. Non longe a Dan versus aquilonem est civitas quondam pulchra nomine Bolyas ², nunc Cæsarea Philippi vocata, in pede montis Libani et delectabiliter situata, sed non bene inhabitata, prope quam Iesus interrogavit discipulos suos dicens: Quem dicunt homines esse filium hominis? ut evangelium ³ testatur. Non longe ab hac civitate est fons iuxta quemdam montem, qui dividit Idumæam et Fenicem; idem fons Sabat vulgariter vocatur, quia non in sabbatis fluit. Igitur his omnibus perlustratis transitur Iordanes in loco, quo primo a mari Galilææ exit. In hac terra ultra Iordanem duæ tribus cum dimidia possessionem receperunt. Etiam hic fluxus Iordanis dividit Galilæam et Idumæam, et multis villis et locis perlustratis, de quibus non loquitur scriptura, nec in itinere visis aliquibus specialibus, sic procedendo pervenitur, si placet, ad quamdam villam, in qua Iob est sepultus. Iuxta eandem villam sanctus Paulus fuit prostratus et conversatus et distat a Damasco fere per unam diætam.

XLIV. DAMASCUS CIVITAS.

De hac villa proceditur et pervenitur in Damascum. Damascus est civitas antiquissima, a Damasco servo Abrahæ fundata, et in loco, quo Cain fratrem suum Abel interfecit, sita, et est ci-

1. *Wahrscheinlich Japhia, von Josephus befestigt, von Vespasian erobert.* Jos. b. i. III. 7. *Vergl. Raumers Paläst. S. 115.* — 2. Bolmos B. Belmas C. *Das alte Paneas, zur Zeit der Kreuzzüge Belinas; vergl. Raumers Paläst. S. 215.* — 3. Matth. 16, 13.

vitas ultra modum nobilis, pulcherrima ac gloriosa et omnibus mercimoniis ditissima, et omnium locorum plus tamen artificiali, quam naturali amœnitate delectabilissima, victualibus, speciebus, lapidibus pretiosis, serico, margaritis, pannis aureis, aromatibus de India, Tartaria, Aegypto, Syria ac partibus cismarinis et omnibus rebus pretiosis, quas humanum cor poterit excogitare, abundantissima, pomariis et viridariis circumclusa, aquis, fluctibus, rivulis et fontibus, intus et extra, ad luxum hominis artificialiter undique irrigata, inaudite et incredibiliter populosa, diversis artificibus et mechanicis artificiosissimis et nobilibus, et mercatoribus ditissimis inhabitata, et intus natatoriis et cantibus avium per totum annum et humanis solatiis, refocillationibus et delectationibus incredibiliter decorata. Unumquodque genus artificum residet pro se in platea speciali, et unusquisque artifex secundum opus suum et artem ante domum suam de opere suo mechanico, prout artificialius, nobiliter et specialius præ alio poterit, ultra quam dici potest mirabiliter ornat et decorat. Similiter mercatores de mercimoniis suis ad idem faciunt, et omnia opera mechanica ibidem mirabiliter, nobiliter et artificiosissime fiunt. Sed multum care vendunt universa. Divites vero cives ante domos suas omnia genera avium et avicularum cantantium, scilicet philomelarum, quiscularum, alaudarum, francolinorum et huiusmodi habent pendentia, et per totum annum æque bene mirabiliter cantant, et melius in hiemis tempore, quam in æstatis ardore, et omnia alia genera avium scilicet corvorum, picarum, upuparum, merularum et huiusmodi, quæ ad humanam loquelam informari possunt, ut homines loquentes diversimode audiuntur. Et licet civitas sit tam populosa, et omnia mercimonia relinquuntur quasi absque custodia, tamen nullus est tam senex, qui aliquem hominem ibidem fuisse interfectum umquam recordetur, nec aliqua ex omnibus venalibus et mercimoniis nisi rarissime furantur, et ad omnia, quæ venduntur, quæcumque sunt, semper sunt specialia fora deputata. In foro, quo venduntur cibaria, tantus populus videtur quotidie, quantus umquam in uno loco visus est, et omnia genera cibariorum, quæ cogitari possunt, ibidem delicatissime reperiuntur cocta, et ad illa diligentissima adhibetur custodia, et per libras et pondera venduntur cuncta; item ibidem diversa et varia venduntur panum genera. In Damasco est fortissimum castrum Soldano pertinens, in quo rex Damasci habitat. Anno domini mil-

lesimo CCC XL primo in vigilia beati Georgii per regem Damasci et vulgum persecutio et interfectio Christianorum, ut in istis partibus breviter Iudæorum ¹, fuit exorta; sed non duravit persecutio, nisi per mensem, et per dei gratiam per Soldanum bene fuit vindicata, ut postea audietis. In Damasco sunt quam plurimæ catholicorum et hæreticorum ecclesiæ et monasteria gratiosa, ex quibus sibi Sarraceni pulchram ecclesiam assumpserunt in eorum ecclesiam, in qua corpus eximii doctoris et magnæ auctoritatis viri sancti Iohannis Damasceni requiescit, et ante hanc ecclesiam maiestas dei adhuc nobiliter mansit depicta. Etiam per Damascum fluvius ex fluvio Pharphar artificialiter ducitur, et quam plurima artificiosissima regit molendina. In circuitu Damasci sunt infinita pomaria et viridaria, per hiemem et æstatem gramina, herbas, fructus, rosas et flores producentia, et cantibus omnis generis avium et avicularum amœnissima, et plus in hiemis tempore, quam in æstatis fervore. Hæc autem viridaria et pomaria circumeunt civitatem circa duo miliaria, et ex ipsorum fructibus recenter per totum annum universa abundat terra, atque etiam regiones longe distantes, unde in oriente est commune proverbium: Caput Syriæ Damascus, et Græci ob reverentiam et dilectionem semper primogenitos polidamas ² appellant, id est civitas damascena. De aliis Damasci mirabilibus et amœnitatibus longum esset enarrare. De Damasco proceditur minus quam una die ad montem, quem deus monstravit Abrahamæ, ut filium suum Isaac super eum immolaret. Hic mons Seyr ³ seu Sardenay vocatur. Et transitur primo per duo flumina Damasci Pharphar et Albana. In hoc monte petroso Seyr seu Sardenay pulchrum monasterium in honorem sanctæ Mariæ est factum, super petram in loco fortissimo constructum, ut castrum muris fortissimis undique munitum, et a monachis græcis et monialibus inhabitatum. In hoc monasterio in loco, quo Abraham voluit Isaac immolasse, pulchra est ecclesia, in qua retro altare in muro in quodam arcu semicirculari stat imago beatæ Mariæ in tabula lignea, quasi lactans filium, ab

---

1. *Die Judenverfolgung in Deutschland, 1348 und 1349.* — 2. *Abermals ein Beweis, daß Ludolf nicht Griechisch verstand.* — 3. *Seir, das Gebirge Edoms, jetzt Dschebal (im M. A. Sobal) gehört nicht in die Nähe von Damaskus. Vergl. Raumers Palästina, S. 240. „Im Süden von Moab erstreckte sich das Gebirge Seir, oder das Gebiet der Edomiter, bis nach Elath am rothen Meer.“ Robinson, Paläst. Th. III. S. 108.*

umbilico sursum est depicta et cancellis ferreis præmunita; sed est tam nigra præ vetustate et osculis effecta ¹, quod vix imago fuisse discerni potest, sed modicum rubei coloris adhuc cernitur in vestimentis depictis; tamen deus per hanc imaginem multas virtutes et gratias ac mirabilia operatur. Legitur, quod temporibus, quibus Christiani terram sanctam possidebant, quædam vidua, volens servire deo, in hoc monte eremitorium elegit et fecit, quod omnibus cupiebat esse ignotum, ne propter diversa mundana negotia aliquantulum impediretur. Sed quamdam matronam habuit sibi consciam, quæ interdum eam visitavit et sibi necessaria attulit et ministravit. Accidit quadam vice, quod illa matrona sibi conscia Ierusalem et alia loca sancta visitare intendebat, et tunc vidua eremita ipsam humiliter et devote rogavit, ut sibi aliquam imaginem beatæ Mariæ in tabula depictam deportaret, quoniam eam ex intimo et sincero corde habere desideraret, quod et matrona facere promisit, et recepta a vidua eremita licentia, ad sanctam Ierusalem perrexit et visitatis omnibus locis sanctis tabulam ligneam cum imagine beatæ Mariæ virginis comparavit et versus hunc montem Seyr seu Sardenay perrexit. Et cum venisset non longe a Iordane, invasit eam horribilis leo, quæ nesciens fugere, tabula depicta cum manu, quasi scuto, præ saltu leonis se protexit, et leo quam cito tetigit tabulam, crepuit medius, matrona per iter arreptum ad montem perguit, sed quæ sibi acciderant eremitæ viduæ celat. Plurima alia sibi de locis sanctis narravit, et omnibus narratis, vidua matronam interrogavit, si sibi tabulam cum imagine depicta detulisset. Matrona vero semper illas easdem virtutes, ut prius, ipsam tabulam obtinere putavit, et ipsam sibi portasse negavit, sed oblivioni se tradidisse dixit. Quod audiens vidua multum contristabatur et doluit, et in irremediabiles lacrimas prorupit. Tandem cum matrona per viam recedere volebat, omnes ianuæ eremitorii et capellulæ se clausurunt et matronam firmiter incluserunt. Matrona videns, hoc esse nutu dei, mox viduæ tabulam se habere, est confessa, et omnia, quæ sibi de leone et aliis in itinere acciderant, per ordinem enarravit. Quod audiens vidua deo multipliciter gratias egit, et cum gaudio, reverentia et devotione tabulam recepit, et in loco, quo nunc stat, collocavit. Et cum lacrimis et precibus Christum pro tabula honoravit. Tandem hæc

---

1. So AB. In C fehlen diese drei Worte.

imago evidenter oleum sudavit, et in quadam concavitate ante tabulam facta confluit et confluit in præsentem diem; sed pro multitudine peregrinorum monachi cum alio oleo nunc augmentant et peregrinis distribuunt. Sed nulli dubium, quin eadem imago oleum sudet, et illud oleum infra annum mutetur in lac, et ipsum lac postea mutetur in sanguinem, quod sæpius oculis vidi. Sæpius in diversis temporibus ¹ vidi oleum sic immutatum, sæpius multum de oleo habui mirifice mutato. Hoc etiam oleum in mari multum valet contra tempestates; dum in aliquo vase retro navem penditur, statim sævissima cessat tempesta, quod sæpius bene vidi. In multis patet, quod deus hunc locum seu montem, quem monstravit Abrahæ, ut super eum filium suum Isaac immolaret, multum diligit, quod talia in honorem matris suæ Mariæ in imagine sua depicta mirabilia operatur, etiam in tot tribulationibus et infestationibus per diversos homines peractis in ipsa terra, et multoties ipsa terra sic diversimode a diversis hominibus perdita et recuperata. Tamen semper illius loci monachi et moniales illæsi permanserunt. Nam legitur et adhuc hominum exstat memoria, quod Haloon, qui Baldach cepit, de quo prius mentionem feci, dum Aegyptum et totam Syriam destruxisset et universam terram, monachi et moniales huius loci metuentes etiam locum dimittere cogitabant. Tunc deus et beata virgo Maria ipsis visibiliter apparuerunt et eos consolati sunt, quod penitus non timerent nec locum derelinquerent. Nam cum illis prope esse vellent, et omnes visibiliter in omnibus et per omnia confortaverunt, et numquam postea ab aliquibus hominibus vel bestiis aliquid mali vel molesti perceperunt, sed temporibus meis semper in specialissima gratia et dilectione Soldani fuerunt, qui eis multa bona faciebat et in omnibus, ut pater, eos defendebat. Subtus hunc montem Seyr est maxima et pulcherrima villa a Græcis et Surianis inhabitata, bono vino et quam plurimis aliis bonis rebus abundans, et ibidem tam de hieme quam de æstate, de uno anno in alium botri et uvæ recentes in vite reperiuntur, etiam ad hoc specialiter servantur et custodiuntur, et multa alia magnifica et mirabilia deus in hoc monte, ex speciali dilectione et per illam imaginem operari dignatus est, de quibus longum esset enarrare.

---

1. partibus C.